

Palliatieve Zorg De Cirkel

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde

Inhoud

Filosofie van De Cirkel	3
Levensvisie	3
Algemene info over De Cirkel	4
Eenheid De Cirkel, praktisch	5
Kamers	5
Zit- en keukenhoek	6
Bad en douche	6
Stille ruimte	6
Dagindeling	6
Bezoekregeling	7
Overnachting familie of naasten	8
Roken	8
Elektrische toestellen	8
Afdelingsteam	9
Artsen	9
Zorgteam	9
Overige zorgverleners	9
Opname	11
Bezoek vooraf aan De Cirkel	11
Meebrengen bij opname	12
Verblijfskosten	12
Tot slot	13
Nuttige coördinaten	13
Addendum	14

Filosofie van De Cirkel

Sinds 2001 streeft **De Cirkel** of de Palliatieve Eenheid ernaar de patiënt in een thuisbenaderende omgeving een maximale levenskwaliteit en comfort te bieden, aangepast aan zijn ziek-zijn. Hierbij beogen we een zo goed mogelijke bestrijding van pijn en andere ziekteklachten, in combinatie met psychosociale en spirituele begeleiding voor de patiënt en zijn naaste omgeving.

Palliatieve zorg gebeurt vanuit een diep respect voor de eigenheid en de levensvisie van de individuele patiënt. De patiënt is het middelpunt van onze cirkel. Wij omcirkelen hem en zijn naasten met warme en deskundige zorg. **De Cirkel** staat dan ook voor **the circle of life**: de patiënt zo veel mogelijk ondersteunen in zijn leven tot het einde.

Levensvisie

In het pluralistisch AZ Jan Portaels wordt elke religieuze en filosofische overtuiging gerespecteerd. Indien gewenst kan u tijdens het opnamegesprek ons informeren over uw levensbeschouwing om u zo te helpen bij de beleving ervan.

Elkeen is vrij een vertrouwenspersoon zoals een priester, dominee, moreel consulent of een andere geloofsbedienaar, uit te nodigen op onze eenheid. Communie ontvangen op de kamer bijvoorbeeld kan mits iemand van het zorgteam hiervan op de hoogte werd gebracht. Indien gewenst, bereiden wij samen met u het sacrament van de ziekenzalving voor.

Ook andere vormen van gebed en afscheidsrituelen kunnen aangeboden worden. De medewerkers van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg staan open voor iedere religieuze of levensbeschouwelijke vraag van de patiënt, maar ook van zijn omgeving. Op vraag of volgens de aard van de vraag verwijzen de medewerkers van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg graag onderling door naar elkaar.

Ter bevordering van het leesgemak wordt in elke patiëntenbrochure de derde persoon enkelvoud mannelijk gebruikt: "hij", ongeacht het geslacht van het onderwerp in de zin.

Algemene info over De Cirkel

De cirkel is een palliatieve afdeling. Op onze afdeling verblijven mensen die thuis (tijdelijk) niet kunnen verzorgd worden en klachten hebben die bijzondere opvolging vereisen. Zij verkeren in een ongeneeslijke situatie met zicht op het levenseinde. Maar niemand wenst te lijden.

Onze zorg richt zich op comfort en levenskwaliteit, in plaats van op levensduur. Elke zorgverlener geeft de patiënt professioneel advies omtrent evidenced based verpleegkundige zorg. Geldende richtlijnen en procedures in het algemene ziekenhuis worden op maat van en in samenspraak met de patiënt of naasten aangepast met het doel het individueel comfort van de palliatieve patiënt te laten primeren. Met onze comfortzorg respecteren wij het natuurlijke levensverloop en wordt er niet (zinloos) kunstmatig ingegrepen om het leven te verlengen.

Vanuit de visie van onze afdeling doen we ons best om aan de wensen van de patiënt tegemoet te komen. De patiënt kan uiteraard ten allen tijden zijn zorgwens veranderen of zelf zorg weigeren.

U heeft het recht op alle informatie omtrent uw medische toestand. Goed geïnformeerd zijn, leidt tot een juist ziekte-inzicht. Indien u goed op de hoogte bent, kan u zelf beter nadenken over uw wensen, eventuele plannen of te regelen zaken.

Wij kunnen u eveneens informeren over mogelijke beslissingen rond het levenseinde: wilsverklaringen, palliatieve sedatie, euthanasie, onopgeloste sociale problemen, ter aardebestelling. Vaak is het voor de patiënt moeilijk om over deze onderwerpen te praten. Daarom hebben wij de gewoonte elke patiënt discreet te bevragen over zijn nood aan informatie hierover.

Op de Palliatieve Afdeling zal u bij acute levensbedreiging niet gereanimeerd worden, noch getransfereerd naar de dienst Intensieve Zorgen. Wel wordt alles gedaan om ervoor te zorgen dat u niet lijdt.

Eenheid De Cirkel, praktisch

De Cirkel is gehuisvest op de derde verdieping van blok K van het AZ Jan Portaels. Vanuit site Vaartstraat rechtstreeks bereikbaar via de centrale liften-blok, vanuit site Gendarmeriestraat via de bewegwijzering over de passerel (eerste verdiep).

Overdag is **De Cirkel** steeds vrij toegankelijk. Enkel 's avonds verzoeken wij om aan te bellen aan de afdeling.

Kamers

De eenheid telt zes eenpersoonskamers die aangenaam en sfeervol ingericht zijn met comfortabel meubilair. Elke kamer beschikt over een eigen sanitaire cel met lavabo en toilet. In de kamer zijn tevens een tv-toestel, radio, telefoon en een koelkast aanwezig.

In elke kamer is er telefoon. U kan een codenummer vragen op moment van uw opname zodat u hiermee rechtstreeks in- en uitgaande gesprekken kan voeren. De gesprekken worden automatisch aangerekend en vindt u terug op de ziekenhuisfactuur. De patiënt is 24 uur op 24 bereikbaar.

In elke patiëntenkamer is er radio, tv én wifiverbinding aanwezig. Het gebruik ervan is inbegrepen in de kamerprijs.

Zit- en keukenhoek

In de zithoek van de gemeenschappelijke living is er ruimte en gelegenheid om tv of dvd te kijken, muziek te beluisteren, een praatje met bezoekers te maken, ... U kan ook persoonlijke cd's en dvd's meebrengen.

Indien gewenst kunnen de maaltijden genuttigd worden in de gemeenschappelijke eethoek. Samen eten is vaak gezelliger. In de keukenhoek kan de patiënt of een van zijn naasten een kleine maaltijd bereiden of opwarmen.

Bad en douche

Om tijdens het baden het in- en uitstappen te vergemakkelijken is de badkamer uitgerust met een bad dat in hoogte kan worden versteld. Er werd ook een stoel- en hanglift voorzien mocht de patiënt niet op eigen krachten in en uit het bad kunnen stappen. Douchen behoort ook tot de mogelijkheden.

Stille ruimte

Op de eenheid zelf is tevens een stille ruimte geïnstalleerd, een plek waar de patiënt, familie of naasten tot rust kunnen komen en zich even kunnen terugtrekken.

Dagindeling

Op de eenheid kiezen wij zeer bewust om niet te werken volgens een strikt dagschema, maar streven we ernaar de verzorging aan te passen aan het ritme van de patiënt. Hij bepaalt namelijk zelf, in onderling overleg met het zorgteam, zijn eigen dagindeling. Na vooraf gemaakte afspraken met het zorgteam kan eventueel een familielid of naaste helpen bij de hygiënische zorgen.

Niet enkel wat de hygiënische zorgen betreft, maar ook op vlak van maaltijdgebruik houden we rekening met behoeften en wensen. Dagelijks bespreken we wat, wanneer en waar de patiënt wenst te eten. Indien zijn naasten graag zelf willen koken, kunnen zij hiervoor gebruik maken van de keukenhoek. Met de noden van de overige verblijvende patiënten in het achterhoofd, proberen wij hieraan zo veel mogelijk tegemoet te komen.

Ook de andere zorgverleners, zoals de kinesisten, zullen zoveel mogelijk met het ritme en de wensen van de patiënt rekening houden.

Indien de gezondheidstoestand het toelaat kan de patiënt voor korte tijd, bijvoorbeeld voor een familiefeestje, de eenheid verlaten. Wij helpen u graag bij de voorbereiding hiervan.

Bezoekregeling

Familie, partner, ouders, kinderen of naasten, kunnen gedurende de ganse dag bij de patiënt blijven. Er zijn geen strikte bezoeken voor De Cirkel, bezoekers zijn gedurende de hele dag welkom op onze eenheid, op voorwaarde dat de wensen en noden van de patiënt hierbij afdoende in acht genomen worden.

Geliefde huisdieren mogen ook een kort bezoekje aan hun baasje brengen, mits een seintje vooraf. Bezoek van kleine kinderen kan deugddoend werken, in de living werd voor hen een kinderhoekje voorzien.

Overnachting familie of naasten

Indien gewenst kan er zonder bijkomende kosten, één familielid of naaste blijven overnachten op de eenheid, in de kamer van de patiënt of een aparte kamer. Opeenvoudige vraag voorzien wij een maaltijd voor hem zodat er samen kan gegeten worden. Familieleden of naasten kunnen ook steeds terecht in de ziekenhuiscafetaria.

Familie of naasten kunnen ook gebruik maken van de afdelingskeuken, mits deze na gebruik terug opgeruimd wordt. Als men samen een bepaalde gelegenheid wenst te vieren, kan dit in de living. Als wij hiervan op voorhand worden verwittigd, helpen wij graag bij de uitvoering ervan.

Roken

Het Koninklijk Besluit van 31.03.1987 verbiedt roken in openbare gebouwen. Dit algemeen rookverbod geldt ook in het AZ Jan Portaels. De patiënten van **De Cirkel** echter mogen per uitzondering roken, maar slechts op de daarvoor aangeduide plaats en na overleg met het afdelingszorgteam.

Elektrische toestellen

Omwille van de algemene veiligheid worden geen persoonlijke elektrische toestellen in patiëntenkamers toegelaten. De uitzonderingen hierop zijn haardrogers, scheerapparaten, GSM's, PC's, DVD spelers, draagbare radio's.

Afdelingsteam

De zorgverlening is gebaseerd op een **multidisciplinaire aanpak**. Dit houdt in dat de **expertise** van de teamleden hieronder opgenoemd optimaal gecombineerd wordt om de patiënt de best mogelijke zorg aan te kunnen bieden.

Artsen

Dr Verbeke Gwen is het diensthoofd en de behandelend arts op de palliatieve eenheid. Ze wordt bijgestaan door haar collega's Dr Evi Moonen, Dr Thomas Acke, Dr Nelly Numbi en Dr Seher Avci.

Het team wordt ook versterkt door de stage lopende HAIO's (huisartsen in opleiding).

De artsen doen verder beroep op collega specialisten voor de beste opvolging van de patiënten (anesthesisten voor pijntherapie, neurologen, pneumologen, oncologen, radiotherapeuten,...) indien nodig.

Zorgteam

Yves De Raes is de hoofdverpleegkundige die samen met het zorgteam van verpleegkundigen en zorgkundigen instaat voor de dagelijkse verzorging. Bij hen kan u steeds terecht voor alle vragen of bekommernissen.

Overige zorgverleners

De sociaal werker kan bijstaan in allerlei moeilijkheden zoals organisatie van thuishulp, hulpmiddelen, administratieve en financiële regelingen. U kan er tevens terecht voor een vertrouwelijk of ondersteunend gesprek.

De psycholoog kan u of uw naasten ondersteuning bieden door samen te reflecteren over de impact van uw ziek-zijn op uzelf en uw omgeving, uw gedachten en gevoelens te verkennen of eventueel advies te geven hoe u uw ziek-zijn kan bespreken met naasten, kinderen, ...

De kinesitherapeut houdt bij de behandeling volledig rekening met individuele wensen of behoeften. De kinesitherapie wordt afgestemd op uw comfort en welbevinden, bijvoorbeeld relaxerende massage bij spierspanningen.

De ergotherapeut probeert met aanvullende therapieën, zoals bijvoorbeeld aromatherapie en handmassage u tot rust te brengen indien u hiermee gebaat bent.

De katholieke pastor en moreel consulent kunnen desgewenst bijstaan in de beleving van uw geloofs- of levensovertuiging, een klankbord zijn bij existentiële vragen. Zij maken tijd voor uw verhaal en kunnen u helpen bij het organiseren van gewenste rituelen.

Tevens staan vrijwilligers klaar die onder andere voor het maaltijdgebeuren en de tussendoortjes zorgen om elk verblijf zo aangenaam mogelijk te maken.

Opname

Een opname op **De Cirkel** kan definitief of van tijdelijke aard zijn. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om het op punt stellen van de pijnmedicatie, om de familie even te laten uitrusten of als op puntstelling voor een opname in een verzorgcentrum. Periodieke evaluaties van de toestand van de patiënt bepalen de duurtijd van het verblijf.

Bij opname vanuit een andere verpleegafdeling in het AZ Jan Portaels, zal de behandelend arts contact opnemen met een arts van de Palliatieve Afdeling. Opname vanuit de thussituatie. In dit geval dient de huisarts of specialist contact op te nemen met het medisch diensthoofd om o.a. praktische afspraken rond het tijdstip van een opname te maken.

Het medisch diensthoofd dr. Gwen Verbeke is telefonisch bereikbaar via het ont-haal of rechtstreeks via de palliatieve eenheid **De Cirkel**.

Bezoek vooraf aan De Cirkel

Wij nodigen de patiënt of een naaste graag vooraf uit om te komen kennismaken met de eenheid **De Cirkel**. Dit is uiteraard geen verplichting, maar biedt wel de mogelijkheid om vragen te stellen en de stap tot opname te vergemakkelijken.

Indien een bezoek vooraf niet haalbaar is, kan u ook informatie verkrijgen over de eenheid **De Cirkel**. Elke verpleegafdeling beschikt hierover of u informeert zich via internet www.azjanportaels.be.

Meebrengen bij opname

Uw identiteits- en SIS-kaart.

Een voorschot voor verblijf, zie hoofdstuk **Verblijfskosten**.

Nuttige medische documenten: verwijfsbrief van arts, röntgenfoto's, documenten van een vorig ziekenhuisopname,...

Medicatie die op dat moment genomen wordt, liefst in de originele verpakking.

Eventuele toelating van het ziekenfonds ter terugbetaling van bepaalde medicatie.

Wilsverklaringen, indien u die heeft opgesteld.

Een kamerjas, pantoffels, nachtkledij, ondergoed, handdoeken (één per dag) en washandjes (één per dag), zakdoeken, toiletgerief (shampoo, badschuim, kam, zeep).

Eventueel een donsdeken. Ook het eigen hoofdkussen kan aangenaam zijn.

Het AZ Jan Portaels stelt alles in het werk om diefstallen te voorkomen, maar een ziekenhuis is en blijft een publieke plaats, toegankelijk voor iedereen. Breng daarom beter **geen waardevolle voorwerpen** mee. Indien echt noodzakelijk kan u waardevolle voorwerpen steeds in bewaring geven in de ziekenhuiskluis van de Sociale Dienst.

Verblijfskosten

Bij opname ontvangt de patiënt een brochure met de kosten die worden aangerekend op de ziekenhuisfactuur. Een aantal elementen hiervan vervalt bij een verblijf op **De Cirkel**. Voor een eenpersoonskamer geldt het tarief van een gemeenschappelijke kamer. Wij vragen slechts eenmalig een voorschot, ook indien de patiënt voor langere tijd wordt gehospitaliseerd. Een inslapend familielid of naaste betaalt geen rooming-in kosten. De maaltijdkost wordt afgerekend op de eindfactuur van de patiënt. Gebruik van het televisietoestel is gratis.

De ziekenhuisfactuur wordt opgemaakt door de dienst Facturatie. Voor verdere informatie over de ziekenhuiskosten kan u steeds terecht bij de dienst Opname en Inschrijvingen van het AZ Jan Portaels.

Tot slot

Wij hopen van harte dat elke patiënt zich, samen met zijn familie en naasten, zo goed mogelijk thuis voelt en geniet van de rust en het menselijk karakter van onze afdeling **De Cirkel**. Om dit te realiseren, staan wij steeds open voor suggesties en wensen. Zo trachten wij onze dienstverlening nog verder te verbeteren.

Heeft u na het doornemen van de brochure nog vragen, zijn wij steeds bereid tot een gesprek. Omwille van praktische redenen en het specifiek karakter van de eenheid, vragen wij u hiervoor een telefonische afspraak te maken.

Nuttige coördinaten

De Cirkel	T 02 257 58 30
Sociale Dienst	T 02/257 54 51 T 02/257 54 66
Onthaalbalie	T 02 254 64 00
Opname en Inschrijvingen	T 02 257 56 20

Addendum

Wij zijn erom bezorgd dat u de juiste informatie krijgt die u toekomt. En dat u de zorg en aandacht krijgt die wij u ook toewensen. Daarom formuleren we hieronder een aantal vragen waarvan we denken dat u het antwoord weet. Ook een aantal vragen waarvan wij niet schrikken als u ze ons stelt of laat stellen.

U behoudt natuurlijk altijd de vrijheid om te weten wat u wenst te weten of met ons slechts te delen wat u wenst te delen. Daarom zullen we niet aandringen maar willen we u alleen aanmoedigen om ons te bevragen waarover u het wenst.

Bijvoorbeeld over:

Ik weet aan welke ziekte ik lijd en wat de uitbreidbaarheid is van die ziekte?

Ik weet bij benadering wat het verwachte ziekteverloop zal zijn?

Ik weet wat de behandelmogelijkheden zijn?

Ik weet waarvoor de verpleegkundigen zich voor mij inzetten, welke zorgdoelen er zijn?

Ik ben naar wens geïnformeerd over mijn levensverwachting?

Hoelang kan ik hier blijven? Of waarheen kan ik nog? Kan ik voor een dag of een weekend weg?

Ik weet wat dokters en medewerkers me kunnen bieden bij voortschrijdende ziekte? Ik weet dat zij beloven dat ik niet moet lijden (als ik m'n lijden op de één of andere manier maar aangeef?)

Ik weet dat ik hier kan spreken over levenseindewensen of euthanasie?

Ik weet dat ik ook zorgen of behandelingen mag weigeren?

Ik weet dat ik op de verpleegkundigen en dokter dag en nacht een beroep kan doen wanneer ik mij niet goed voel, lichamelijk maar ook psychisch?

Ik weet dat op deze afdeling al het mogelijke wordt gedaan opdat de familie bij mij kan zijn of met mij contact kan houden?

Ik weet ook dat als het bezoek me te zwaar wordt, ik de verpleegkundige kan vragen om bezoekers op een rustige manier uit te leggen om het bezoek kort te houden of over te slaan.

Het zorgteam is er niet alleen voor mij, de patiënt. Ook de dichte familie lijdt mee en kan rekenen op bijstand. Ook op hun vraag zal het team graag helpen; er kan immers ook een beroep gedaan worden op de psychologe of een medewerker van de levensbeschouwelijke dienst; of de sociale dienst kan zich inzetten over meer praktische problemen.

Algemeen Ziekenhuis Jan Portaels

Gendarmeriestraat 65 | B-1800 Vilvoorde | T 02 254 64 00 | F 02 257 50 50
info@azjanportaels.be | www.azjanportaels.be

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde